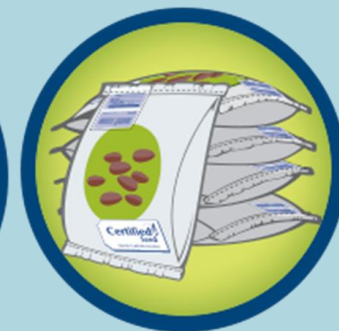

Kuidas toimub sertifitseeritud seemne tootmine?

Sordiaretus

Sordiaretajad tegelevad laboris ja põllul paremate ja saagikamate sortide aretamisega. Uus sort on sordiaretaja aastatepikkuse töö tulemus.

Põllumajandustootjale tähendavad uued sordid suuremaid saake tänu paremale talve- ja lamandumiskindlusele, põua taluvusele ning putuka- ja haiguskindlusele.

Toidutootjatele pakuvad uued sordid uute ja paremate omadustega toorainet.

Sertifitseeritud seemne müügist saadud litsentsitasusid investeeritakse sordiaretusse.

Sordilehte võtmine ja seemne paljundamine

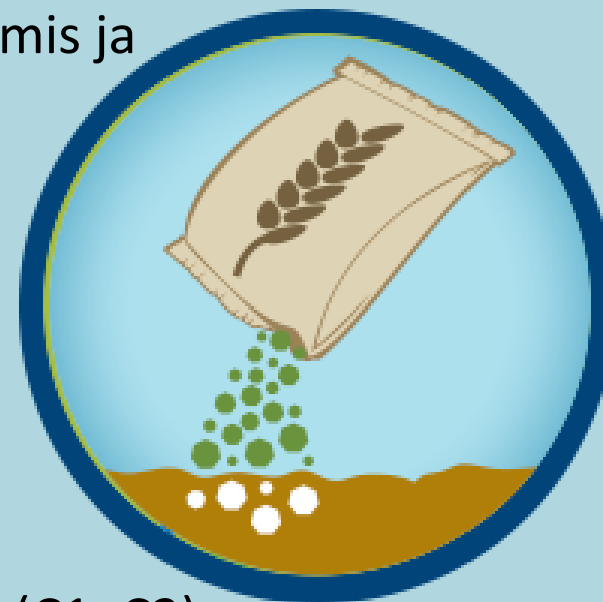
Sordi registreerimiseks ja sordilehte võtmiseks tehakse registreerimis ja majandusviljelusväärtuse katsed.

Sorti saab võtta ka sordikaitse alla, mis annab sordiomaniikule ainuõiguse sordi seemne tootmise ja turustamise üle otsustada.

Sordilehete võetud sorte paljundavad lepingulised seemnekasvatajad vastavalt seemneskeemidele.

Olenevalt liigist, võib sertifitseeritud seemnel olla mitu põlvkonda (C1, C2).

SEEMNESKEEM: Aretusseeme > Supereliitseeme > Eliitseeme > Sertifitseeritud seeme.

Põldude valik

Seemnekasvatuseks valitakse põllud, mis on vabad raskesti eemaldatavatest umbrohtudest ja kus on kasvanud sobivad eelviljad.

Seemnekasvatajad peavad jälgima seemnetootmise nõudeid, et vältida seemnete saastumist teiste sortide ja liikide ning raskesti eemaldatavate umbrohtudega nagu näiteks tuulekaer.

Eestil koos Põhja- ja Baltimaadega on seemnetootmises tuulekaera osas 0-tolerants.

Külvikute puhastamine

Enne iga sordi külviga alustamist puhastatakse põhjalikult kogu külvik, et vältida teisest sordist või liigist seemne ja raskesti eemaldatava umbrohu seemnete sattumist seemnepõllule.

Vahemaa

Sertifitseeritavad seemnepõllud on eraldatud teistest põldudest, et vältida võimalikku saastumist teiste sortide või raskesti eristatavate liikidega.

Eriti tähtis on vahemaa nõude järgimine risttolmlevate kultuuride võõrtolmlemise vältimiseks.

Eemaldamine

Sertifitseeritud seemne puhtuse tagamiseks jälgivad seemnekasvatajad kogu kasvuperioodi vältel oma seemnepõlde ning eemaldavad sealt mitte-sordiehtsad taimed ja raskesti eemaldatavate seemnetega taimeliigid.

Lisaks peavad olema niidetud ka seemnepõllu ääred.

Põldtunnustamine

Põldtunnustaja hindab taimede sobivas kasvufaasis seemnepõllu nõuetele vastavust. Põldtunnustaja kontrollib külvatud seemne päritolu ja põlluraamatust eelkultuure. Teeb põllul metoodikakohased vaatluslapid, kus loendab mittesordiehtsaid taimi ja raskesti eemaldatavaid taimeliike, hindab põllu umbrohtumust, kontrollib tuulekaera ning seemnetega levivate taimekahjustajate esinemist.

Tunnustatud põllud

Nõuetele vastavad seemnepõllud tunnustatakse ja väljastatakse põldtunnustamise akt.

Nõuetele mittevastavad põllud praagitakse. Nõuetele vastavaks tunnustatud seemnepõldude saaki võib edasi sertifitseerida.

Saagikoristusseadmete puhastamine

Enne iga sordi erineva kategooria saagi koristust puhastatakse koristusseadmed, et vältida sertifitseeritava seemne segunemist teiste seemnetega.

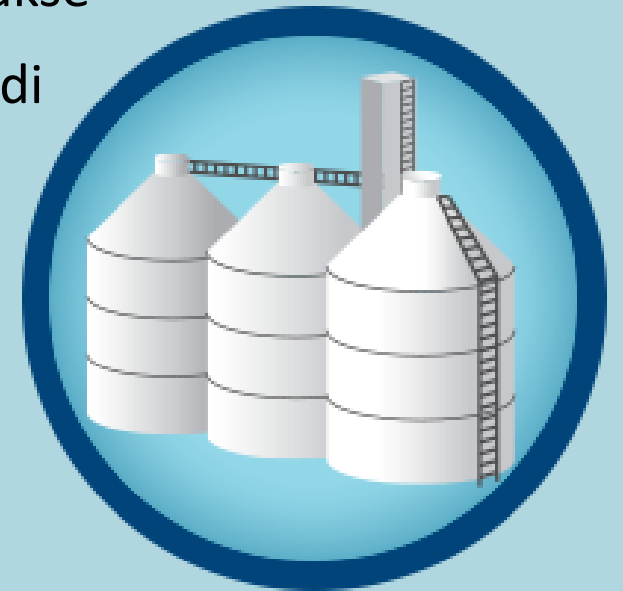
Saagikoristus ja sorteerimine

Parima kvaliteedi tagamiseks koristatakse seemnesaak sobivas küpsusastmes ja kuivatatakse õigel temperatuuril, et seeme säilitaks edasisel hoiustamisel oma omadused. Seeme sorteeritakse puhta ja ühtliku partii saamiseks.

Seemnete eraldi hoiustamine

Sordipuhituse säilitamiseks ning jälgitavuse tagamiseks märgistatakse moodustatud sertifitseeritav seemnepartii ning hoiustatakse eraldi teistest partiidest. Seeme pakendatakse ja ladustatakse sobiva mikrokliimaga hoiuruumis.

Seemneproovi võtmine ja analüüsimine

Seemneproovivõtja või automaatne proovivõtmisseade võtab müügikonditsiooni viidud seemnepartiist metoodika kohaselt proovi.

Proovivõtmise järgselt seemnepakend plommitakse.

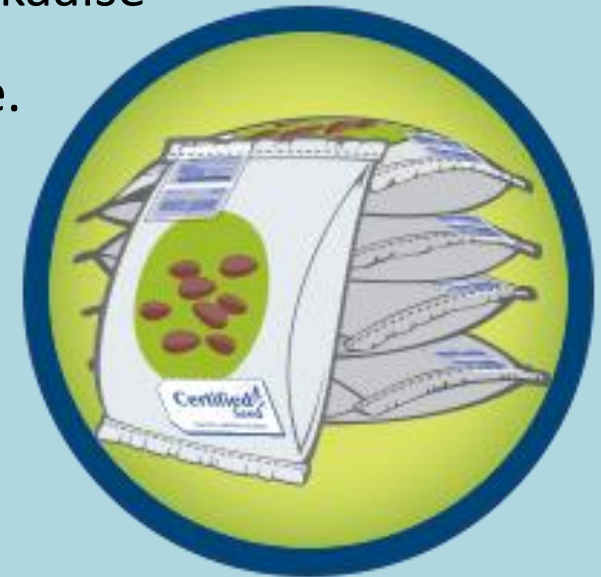
Seemneproovivõtja saadab proovi akrediteeritud laborisse, kus analüüsitakse seemne puhtust, teiste taimede seemnete sisaldust, idanevust, seemnetega levivate taimekahjustajate esinemist ja määratakse 1000 tera mass. Labor väljastab tulemuste kohta protokollid.

Sertifitseerimist tõendav dokument

Sertifitseerimisasutus teeb analüüsitulemuste põhjal sertifitseerimise otsuse.

Nõuetele vastavale seemnepartiile väljastatakse iga pakendi kohta unikaalse numbriga etikett, mille seemneproovi võtja kinnitab seemnepakendile.

Müügi pakend peab olema suletud selliselt, et seda poleks võimalik avada ilma pitseeringut või pakendit rikkumata.

Põllumajandus- ja toidutootmine

Põllukultuuride kasvataja külvab sobivate omadustega sordi sertifitseeritud seemet, et saada suuremaid ja kvaliteetsemaid toidu- ja söödavilja saake.

Põllumajandustootjad teevad koostööd ka toidutootjatega, et pakkuda nõutud kvaliteediga kindla sordi saaki.

Sertifitseeritud seemnest kasvatatud tooraine kasutamisel saavad toidutootjad kindluse, et kontrollitud sordiomadused tagavad tootele sobiva konsistentsi ning püsiva ja kõrge kvaliteedi. Paremate omadustega sordid aitavad täita nii tarbija ootusi ja vajadusi kui ka säästa keskkonda. Sertifitseeritud seeme on alustala kvaliteetsele toidule.

